

Temat: Życie wiary u początków narodu polskiego

1. Rozpocznij modlitwą

„Ojcze nasz...”

2. Przeczytaj poniższe opowiadanie

Piotrek pochodził z małej podmiejskiej miejscowości. Jego ulubionym zajęciem była gra w piłkę. Już od przedszkola marzył, że kiedyś będzie piłkarzem. Z kolegami spotykali się i rozgrywali mecze na podwórku lub łące, bo w ich miejscowości nie było boiska. W szkole podstawowej marzył, że będzie trenował w wielkim klubie. Tato zapisał go do klubu w mieści i tam mógł trenować pod okiem dobrego fachowca. Jego talent szybko się rozwijał. Niestety, wzrost umiejętności przerwała kontuzja. Musiał skończyć z futbolem. Dziś jest dorosłym człowiekiem. Nie przestał kochać ulubionego sportu. Pamięta początki i brak możliwości trenowania w swojej miejscowości. Dlatego wraz z innymi założył klub sportowy. Najpierw udało się uzyskać teren pod budowę stadionu. Wiele osób pomogło i stosunkowo szybko udało się go wybudować. Młodzi chłopcy mieli gdzie trenować. Zatrudniono trenerów, którzy zajęli się pracą z dziećmi i młodzieżą. Wyniki klubu były coraz lepsze. Do stadionu dobudowano krytą trybunę, a także budynki klubowe z szatniami dla gości i gospodarzy. Dzięki pomocy sponsora udało się zatrudnić kilku doświadczonych zawodników, którzy grali w najwyższej klasie rozgrywkowej. Przy nich młodzi chłopcy nieustannie podnoszą swoje umiejętności. Klub jest dumą Piotra i jego oczkiem w głowie. Dziś w małej miejscowości jest III liga. „Mam nadzieję, że to nie koniec rozwoju naszego klubu” – mówi z nieukrywaną dumą Piotrek.

– Jakie były marzenia Piotra?

– Dlaczego nie został piłkarzem?

– W jaki sposób pozostał przy swoim ukochanym sporcie?

– Co udało się zrobić w klubie?

– Dzięki czemu klub się rozwinął?

Dzięki zaangażowaniu wielu osób, rozbudowaniu bazy, pracy trenerów klub w małej miejscowości bardzo się rozwinął. Podstawą było zaangażowanie wielu osób. Tak dzieje się także w innych dziedzinach życia m.in. w rozwoju wiary. Po przyjęciu chrztu przez Mieszka I chrześcijaństwo w naszym kraju potrzebowało rozwoju.

Na dzisiejszej lekcji religii dowiemy się, w jaki sposób i dzięki czemu dokonał się rozwój chrześcijaństwa w naszej Ojczyźnie.

3. Przeczytaj poniższe wprowadzenie

Chrystus powiedział do Apostołów: „Idźcie... i nauczajcie wszystkie narody, udzielając im chrztu w imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego” (Mt 28,19). Równoległe z udzielaniem chrztu konieczne jest nauczanie, które wzbudza wiarę, ale też ją rozwija. Rozszerzanie chrześcijaństwa w naszym kraju dokonywało się w głównej mierze dzięki ewangelizacyjnej działalności duchowieństwa. Początkowo byli to duchowni z zagranicy, a później także rodzeni. Bardzo często były to osoby, odznaczające się charyzmą, dużym zaangażowaniem i wybitnym intelektem. Praca chrystianizacyjna kończyła się często śmiercią, o czym świadczą choćby przykłady św. Wojciecha i Brunona z Kwerfurtu. Owocem przyjęcia chrześcijaństwa było pojawienie się szkół, które rozwijały intelektualnie, ale także przyczyniały się do wzrostu wiary i wiedzy religijnej. Najwcześniej powstały w Polsce szkoły przy katedrach biskupich. Prowadzone przez obcokrajowców, działały z silnym uwzględnieniem zadań misyjnych pierwszych polskich biskupstw. „Przy katedrach biskupich na Zachodzie z reguły funkcjonowały szkoły, które kształciły kler diecezjalny i zakonne. Tendencja do tworzenia takich szkół w Polsce była naturalna”. Szkoły te powstałe przy biskupstwach Gniezna czy Krakowa musiały istnieć już od XI wieku. Wiadomym jest natomiast, iż przy katedrze biskupiej na Wawelu istniała w roku 1110 biblioteka zawierająca księgozbiory, stanowiące podstawy nauki w szkołach katedralnych. Szczególną rolę w rozwoju szkolnictwa odegrał sobór laterański IV (1215), który oprócz przypomnienia

poprzednich zaleceń w sprawie szkolnictwa przy katedrach biskupich, rozszerzył je, „ażeby nie tylko w każdym kościele katedralnym, lecz także w innych, którym środki wystarczyć mogą, ustanowił się nauczyciel zdolny, który kleryków tychże samych z innych kościołów uczył według możliwości gramatyki i innych nauk”. Dyrektywy soboru obowiązywały więc również kolegiaty, których członkowie prowadzili szkoły w oparciu o program odpowiadający szkołom katedralnym. W szkole średniowiecznej dominował przekaz ustny nauczyciela, a uczniowie opanowywali wiedzę pamięciowo. Nauka podstawowego przedmiotu – języka łacińskiego – zaczynała się od przyswajania przez uczniów modlitw, psalmów. Nauczyciel głośno wypowiadał niezrozumiałe dla nich słowa, a oni je powtarzali aż do całkowitego zapamiętania. Ten sposób mechanicznego zapamiętywania danych stosowano zapewne dosyć długo. Następnym krokiem była nauka czytania, oparta na poznawaniu głosek i sylabowaniu słów. Ćwiczone na podstawowych modlitwach i psalmach, co ułatwiało w pewien sposób proces przyswajania techniki czytania. Taka mozolna praca nad doskonaleniem się trwała około trzech lat. Po przyswojeniu sztuki czytania następowała nauka pisania, w której stosowano tabliczki powleczone woskiem. Służyły one uczniom do odwzorowywania rylcem napisanych przez nauczyciela poszczególnych literek.

4. Wypełnij zadanie 1 w kartach pracy

5. Wiara i życie Kościoła, przeczyta poniższy tekst

Duży wpływ na rozwój chrześcijaństwa w naszej Ojczyźnie miało także sprowadzanie różnych zakonów. Docierały one do Polski już w XI wieku. Zakonnicy zakładali klasztory, przy których rozwijało się życie religijne. Poznamy teraz zakony, które jako pierwsze rozpoczęły działalność na ziemiach polskich.

Na podstawie tekstów zawartych w rozwiązaniu zadanie 2 z kart pracy.

Pierwszym zakonem, jaki trafił do Polski, byli benedyktyni. Opactwo benedyktyńskie zostało założone w Krakowie, a następnie przeniesione do Tyńca (1044 rok). Benedyktynem był pierwszy polski biskup Jordan. Benedyktyni zajmowali się głównie przepisywaniem ksiąg liturgicznych. W XII wieku na ziemiach polskie przybyli cystersi. W ciągu stu lat założyli dwadzieścia pięć bogato uposażonych klasztorów. Na ziemiach polskich spotkali się z dobrym przyjęciem, szczególnie w związku z prowadzoną przez nich działalnością gospodarczą i kulturalną. Zakonnicy cysterscy zajmowali się np.: prowadzeniem hodowli, zakładaniem ogrodów, przepisywaniem i zdobnictwem ksiąg.

W 1223 roku Iwo Odrowąż sprowadził do Krakowa dominikanów, którzy osiedlili się początkowo w Kościele Świętej Trójcy, a potem założyli kolejne klasztory. Z terenów polskich przeszli na Ruś i Litwę.

W XIII wieku na ziemiach polskich pojawili się franciszkanie. Ich pierwszy klasztor powstał w 1236 lub 1239 roku we Wrocławiu, a rok później (1240) w Krakowie, gdzie ich wielkimi zwolennikami byli Bolesław Wstydlivy i jego żona Kinga. Franciszkanie cieszyli się dużą popularnością, tym bardziej że byli orędownikami zjednoczenia państwa, którego symbolem był św. Stanisław. Jako zakon żebraczy osiedlali się głównie w dużych miastach.

W 1397 roku królowa Jadwiga i jej mąż Władysław Jagiełło sprowadzili do Polski karmelitów. Początkowo osiedlili się oni w Krakowie, a stamtąd przeszli do Płońska, Bydgoszczy i Poznania. Zajmowali się głoszeniem Ewangelii, szerzyli wśród ludności kult Maryjny..

6. Zastosowanie życiowe

Na dzisiejszej lekcji poznaliśmy, w jaki sposób rozwijała się wiara w początkach narodu polskiego. Jej przejawami była działalność duchowieństwa, rozwój szkolnictwa, rozwój życia zakonnego.

• Pomyślcie:

– W jaki sposób dzisiaj rozwija się chrześcijaństwo w naszym kraju?

– W jaki sposób mogą się do tego rozwoju przyczynić?

– Jak mogę okazywać innym, że jestem wierzącym człowiekiem?

7. Notatka

Po przyjęciu chrztu przez Mieszka I konieczny był w naszej Ojczyźnie dalszy rozwój wiary. Dbali o to głównie duchowni – najpierw obcokrajowcy, a później także rodzeni. Wymagało to od nich wiele poświęceń, niekiedy aż do oddania życia. Rozwojowi wiary służyło także powstawanie szkół. Najpierw tworzono je przy katedrach, a później także przy innych większych kościołach. Uczono w nich czytać i pisać głównie w oparciu o teksty biblijne, przez co wzrastał poziom kultury, ale także rozwijała się wiara. Duży wpływ na rozwój wiary w narodzie miało sprowadzenie zakonów. Zakonnicy zakładali klasztory, przy których rozwijało się życie religijne i kulturalne.

8. Modlitwa

Panie Jezu Chryste! Dziękuję Ci za tylu członków naszego narodu, którzy poszli za Tobą przez sakrament chrztu i innych prowadzili do Ciebie. Za to, że nie utracili Prawdy, którą im powierzyłeś, a co więcej – potrafili o niej świadczyć i rozwijać przez ponad tysiąc lat. Dziś mam stawać się jednym z nich. Pomóż mi, bym rozwijał w sobie godność dziecka Bożego i umiał innych do Ciebie prowadzić. Amen.